

GAZETA TRANSILVANIEI

Intemeiată la 1838 de George Barițiu

Cu tot disprețul pentru popor aristocrații și oligarhii nici 24 de ore n'ar fi fost în stare să susțină singuri statul. (Istoria Transilvaniei). G. Barițiu.

Concesiunea anunțurilor și abonamentelor o are Prima Agenție Română de publicitate GH. ILIESCU București, s. Ionie 6.

Redacția și Administrația
Brașov, Str. Prundului Nr. 15.
Telefon 226.

Apare seara în fiecare zi de lucru.

Abonamentul:
Pe un an . . . . . Lei 80
Pe 6 m. . . . . " 50
Pe 3 m. . . . . " 30
Pentru străinătate îndoit

Noua viață politică

Elucru, incontestabil că noua viață politică, cu sistemul votului universal, va strânge raporturile între conducători și popor, raporturi ce n-au fost făcute în seamă de oamenii politici de până azi. Intre clasa conducătoare de până acum și popor era o prăpastie de netrecut. Viața publică se baza pe o aparență și superficială armonie, iar convenționalismul dintre partide, amănase, — sine die — rezolvarea celor mai utile și mai evidente probleme. Masele populare ținite departe de viața publică activă, necultivate și ignorate, nu-și puteau manifesta năzu-nțele și nu-și puteau impune revendicările. Aspirațiile vitale nu erau puse în curente conștiente, care să le dea valoarea necesară spre a-și croi drum în viața reală. Politicianii care înțelegeau viața politică numai întru atât întru cât aceasta le dădea posibilitate să stea la guvern, nu s-au coborât spre a-i cunoaște nevoile decât la alegeri și atunci numai pentru a-i solicita votul. Iată de ce viața publică e caracterizată printr-o hibriditate, ale cărei urmări le suferim astăzi cu toții. Născută din convenționalismul cătorva, ea n-a putut satisface decât pe aceștia. Politica era la noi preocuparea unor indivizi care trăiau numai din aceasta și datorită acestui fapt toate reformele ce s-au adus în vechiul Regat, păcătuesc de insuficiență și impotență: insuficiența pregătirii și impotența urmărilor acestor reforme în viața politică și economică a țării. Izvorată din ambiții de partid cu scopul, fie de a-și reface popularitatea scăzută, fie de a zdruncina popularitatea partidului advers, ei n-au fășnit din aspirațiile legitime ale poporului, constituind astfel piloni necesari organismului statului. Ele nu au fost decât simple paleative, fără urmări reale.

De aceea azi, cu noul sistem de a-și alege reprezentanții, aceste raporturi și legături se vor strânge și vor constitui legături indestructibile între popor și conducători. Contactul permanent, necesar unei sănătoase dezvoltări economice și unei chibzuite îndrumări culturale va fi asigurat, întrucât poporul care are toată lătitudinea și libertatea voinței, nu-și va alege reprezentanți decât pe aceia pe care neconținut îi are lângă el.

Rolul votului universal apare așadar covârșitor. Și dacă vom ști să tragem toate beneficiile pe care el le păstrează, vom avea în câțiva ani o schimbare totală în toate manifestările poporului. Căci pe lângă răul fără margini pe care l-a adus războiul, a adus și un bine, un extraordinar bine: a adus o puternică conștiință în masele poporului. Slabe și dezorganizate înainte de război, aceste mase se simt unite prin interese comune ce le leagă, prin aspirațiile comune ce le înfrățesc, prin idealul comun ce le unește. E în sufletul lor o putere pe care nu toți o vedem în urmările ei. Această forță

nouă trebuie luată în seamă și gândul noilor conducători trebuie să fi îndreptat neconținut la ea. Dacă poporul era considerat în ajunul războiului ca un aluat cu care era îngăduiut să faci ce vrei, ale cărui aspirații și revendicări nu căntăreau nimic în calculele oculte ale politicianilor, în timpul războiului s'a produs acea schimbare în sufletul mulțimilor care va constitui începutul unei ere noi în civilizația omenirii. Aspirațiile inconștiente și mute, tănuite din adâncurile misterioase ale sufletului, au prins scopurile, determinând acțiunea puțin eficace a maseelor nefindestulător organizate, către idealul pe care de multă vreme năzuiau dibuind. Din mulțimile dezorganizate și pasive, caracterizate printr-o atitudine contemplativă față de toate măsurile ce se luau și le priveau, războiul a creat puternice curente masive, extraordinare forțe conștiente, care-și impun drepturile, — nu le cer. În complexitatea problemelor și schimbărilor ce stau să se producă, cea mai importantă e, neapărat, prefacerea sufletului mulțimilor, pe care nici cei mai optimiști nu au prevăzut-o că se va produce așa curând.

Drepturile nu mai sunt așteptate dela mandatarii pe care ele înșile și-au ales, — ci drepturile sunt impuse. Ei nu sunt aleși decât să consfințească aceste drepturi pe cari de azi înainte nu le mai pot nesocoti. — Chestiunea cea mare care se pune pentru conducătorii este aceasta: cunoscând sufletul poporului și aspirațiile lui, să știe să i-le concretizeze în drepturi. Astfel în locul convenționalismului dintr-un conducător, se stabilesc raporturi strânse, sincere, reale, între reprezentanți și reprezentanți.

Necesitatea înfrățirii desentimentate, a legăturilor indestructibile, a raporturilor de fiece zi — se vedește neconținut. Acesta e un adevăr a cărui evidență se impune oriunde. De pe urma conștiinței născută în anii războiului, altoită pe bunul simț al poporului, vom avea să tragem foloase pentru binele tuturor. De aceea și metodele și mentalitatea conducătorilor trebuie să se adapteze noului curent al vremii.

N. Bagdasar.

Estoniienii înpră alăturarea de lundenici

Copenhaga 10 Nov. „Nazional Tidende” anunță din Stockholm, că un corp de armată estoniană sub generalul Varco luptă alături de lundenici, care a recapat Tarskoe-Seio și câmpurile de luptă la sud de Petrograd.

Cititorii ziarului Gazeta Transilvaniei și peste tot Români cu bune intenții sunt rugați să colaboreze cu acțiunile lor la înfrățirea societății GEORGE BARIȚIU.

După alegeri.

Alegătorii români din Ardeal, Bănat, Bhor, Maramurăș și Sătmar și-au spus cuvântul. Strâns încheșat sub cotele drapelului, sub cari au dat în trecut mohorât luptele în contra opresorilor seculari, ei au pășit zilele aceste la urna electorală și cu încredere neclintită în frunța lor din trecut și de astăzi au spus aleși pe candidații partidului național.

Pușinele excepții sau abateri, pe cari le-am înregistrat în unele circumscripții electorale, nu pot altera rezultatul general, căci în urtele cercuit, în cari candidații oficiali n-au intrat majoritatea voturilor au fost aleși bărbați, cari deasemenea și-au înșușit programul partidului național ca platformă a activității lor politice în parlamentul României marț. Prin urmare în aceste câteva cercuri nu poate fi vorba de-un eșec al conducerei partidului nostru național și de simțată persoană, de cari cei aleși s'au bucurat întâmplător în măsură mai mare decât cei propuși de către comisia centrală electorală.

O abateri dela programul partidului național, în jurul căreia se face astăzi un zg. mot oarec care, avem de înregistrat în Bănat, unde s'a pornit de către o grupare condusă de d-l Dr. Avram Iambroane un curent ostil conducerei partidului, cu un program aparte așa numit „unionist”. Această grupare este de credință, că partidul național prin oamăniile de care se compune, este un partid „regional ardeleșesc” și ca atare va întârziarea unirea sufletescă desăvârșită cu vechiul regat.

Este aceasta o temere sau o credință, după părerea noastră, lipsită de bază și avem convingerea că ea va dispore în curând. În privința aceasta n-avem decât

să ne provocăm la enunțările recente, făcute la Lugej de însuși șeful partidului nostru național d-l Dr. Iuliu Maniu, care a declarat în auzul tuturor, că îndată după deschiderea Constituantei se vor doborî și ultimele ziduri, cari mai existau în suflete și între instituțiile dela noi și din vechiul regat. Prin urmare tocmai din locul cel mai competent se delatăru cruce nedumeriri în ce privește „întăzirea unirii sufletști și desăvârșite cu vechiul regat”.

Credem că, deschându-se porțile priam-nului, se va desăvârși unitatea sufletescă pusă în vedere de șeful partidului și atunci cei 2-3 deputați bănățeni aleși cu program „unionist” vor reveni la simțul partidului național, și cari membri credincioși au fost în trecut. În această credință ne întărește și faptul, că în presa românească din Bănat s'a inițiat de câteva zile o acțiune de lămurire și purificare a părerilor, cari nu dat prietii în lătele electorale între candidații partidului național și al partidului „unionist”.

A arșiile semnalate mai sus nu pot, precum am zis, să altereze rezultatul general al campaniei electorale dela noi, care este: încrederea neclintită a alegătorilor români în partidul nostru național. La această încredere, care are rădăcinile sale adânci în luptele naționale de sub regimul prăbșit, a contribuit nu în măsură mică și faptul, că alegătorii, au deșuș preluțidului fără nici o presuune de sus, asigurându-se astfel tuturora libertatea alegătorii în cel mai larg sens al cuvântului.

Suțem mândri de votul poporului românesc, care din nou ne-a dat o dovadă de înaltă pricepere a intereselor neamului și de disciplină de partid.

Moravuri gazdărești

Știm că un organ public, ziarul unui partid politic, nu poate cuprinde în el — fără măcar a semna — apărări nejustificate făcute pe bază de falsuri de text, aduse chiar celor cari atacă pe geții aceluia partid.

Buna cuviniță o cere dela un redactor angajat la acel ziar să nu strecoare fără să semneze apărări de acestea cari nu pot găsi loc într-un ziar a căruia linie de conduită o hotărăște forul superior al unui partid, și nu el.

Alt fel ajungem la a arbiie.

Pentru redactorul, — în scris politicește și plătit cu banii partidului, — redactor care la un moment dat se găsește în corn de capră din pricina abitudinilor prietenilor săi din afară de partid, poate fi numai o singură atitudine:

Tace și atunci rabdă și e cea mai urâtă ipostasă a unui gazetar — sau pleacă și ia atitudine publică. Și însăși profesorul universitar N. Irga spunea odată că gazetarul nu trebuie să fie un salariat ci să facă meseria sa din convingere.

Nu poate fi alternativă. La a atacurilor personale indecitate împotriva șefului în politică, adică al șefului pe care-l recun și și trebuie să-l aperi fiindcă-i cunșu păreri — în le răspunzi cu atacul nu împotriva agresorului ci a celor cari își fac datoria lor politică și de conștiință, — atunci trebuie să tragi și consecințele.

Părășind apărarea organizației politice care te-a pus apărător și totuși continui să ocupi locul ce și s'a încredințat este tot astfel com un avocat ar încasa onorariul și ar trece de partea protivnicilor și s'ar întoarce iar la clientela sau cel dintâi pentru a-i da un nou proces.

Credem că sântem înfrății și bine. Adăgăm însă: cine proced-ază ca avocatul de rea credință — ori cât talent literar recunoscut ar avea — nu-și poate permite să dea, fără a primi răspunsuri usturătoare, lecții de cuviniță și bună credință.

Libertate politică și culturală Românilor din Valea-Timocului

Rezultatul convorbirilor generalului Coandă cu delegații sârbi. — Chestia Dobrogei.

Agenția Dacia ne transmite următoarele telegrame:
Paris 10 Nov. — *Primdelegatul României la Conferința de pace din Paris, d-nul general Coandă, a avut lungi convorbiri cu delegații jugoslavi Passici și Vestnici.*
In decursul convorbirilor delegații jugoslavi s'au arătat dispuși a da Românilor din Valea-Timocului deplină libertate politică și culturală, dacă guvernul român va declara, că nu se va amesteca în chestiunea internă a Iugoslaviei.

Paris 10 Nov. — *In răspunsul dat delegatului bulgar entenia declară că nu admite nici un fel de modificare a granițelor Dobrogei, stabilite în tratatul de pace.*

Politica internă.

Convocarea deputaților și senatorilor din partidul național

După cum am anunțat, s'a hotărât o convorbire a deputaților și senatorilor, membri ai partidului național, înainte de a se întruni Constituanta.

Primin acum știrea oficială că toți deputații și senatorii aparținători partidului național ar fost convocați pentru seara zilei de Duminică 16 Noemvrie la Sibiu.

La această întrunire sânt rugați să participe toți deputații și senatorii, ai partidului național, de oare-ce după consfătuirea ce va avea loc, cu

un tren special vor pleca la București.

Incarțurarea se face din oficiu la Sibiu și la București.

Comunicatul convocării acesteia este semnat de șeful resortului organizației, dl dr. Suciu.

Importanța întrunirii de care vorbim mai sus nu poate scăpa nimănu. Se va hotărâ atitudinea partidului național în noile Adunări legiuitoare și se vor discuta chestiunile curente, față de rezultatul general al alegerilor din vechiul regat.

Vom ține în curent pe cititorii noștri cu cele ce se vor desbata în această importantă întrunire a deputaților și senatorilor aparținători ai partidului național.

Iată acum telegrama pe care dl prefect al județului Brașov, și celelalte prefecturi au primit-o azi:
Sibu 10 Noemvrie. — La ordinul prezidiului vă invit să avizați pe toți deputații și senatorii aparținători partidului național alegeți în județ și oras, ori locuitori acolo, ca pentru seara zilei de Duminică 16 Noemvrie să fie toți sosiți la Sibiu de unde, după o zi de consultare, pleacă împreună, cu un tren separat la București.

In Sibiu și București s'au luat dispoziții pentru încarțurarea.

Șef de resort, Suciu

Din viața Brașovului

AER CURAT

După parastasul dela mormintele eroilor din cimitirul bisericii Sf. Nicolae, când tot poporul brașovean românesc a liberat crima tovarășului lui Arsen Vlaicu și după alegerile pentru Camera din Brașov — se sante o adiere de aer curat.

E un pas înainte, spre o completă unitate de eșet și de muncă românească, pe care îl făcă poporul din Schei. Și trebuie să recunoaștem că spre lauda lui, în aceste două ocazii și a arătat adevăratele lui sentimente cari îi fac deosebită criste. S'a vănt că poporul acesta, pentru care Arsen Vlaicu credea că trebuie să-i dea în loc de școală o fabrică de spirit, are valiațile sufletști care îi va duce la o dezvoltare mare de merit.

În trecut, unghiul și sașii nu se gândeau la această parte a Brașovului de cât cu supărarea ce le-o producea i drășceala națională demnă a Junilor. Prin mijlocul făjarnice, oamăni ungurilor cătau să coru-ă sufletul românesc al S. helului, lăsând în același timp în pătrăre străzile și cartierul lor. Intre oamăni cari, ca să-și câștige încrederea schenilor, lucrau ca un volpoi bătrân a fost și acest Arsen Vlaicu. Cu bani unpreșii vrea să rupă demnitatea s. helurilor și să le prefacă școală — mândria lor — în fabrică de spirit cu care să le amoretască apoi durerea de a le fi perdut.

N'a reușit și de azi înainte scoși vor li diure oamăni și tovarășii — sămânța diavolului — lăsați ca să-i urmeze calea.

Duminica viitoare va fi alegere de comitet la biserica Sf. Nicolae — podoaba istorică netărecută a Scheiului — și a delegațiilor școlare.

Astăzi încă mai sânt tovarășii lui Arsen Vlaicu în acest comitet și delegații. Președinte al delegației școlare este acel fiu

de mitropolit care s'a făcut vinovat, alături de trădătorul Arsen Vlaicu, de un litro împotriva școlilor românești. În comitetul bisericii Sf. Nicolae e pângăritorul de morminte al eroilor îngropați în cimitirul acestei biserici.

E o rușine națională și o nedemnităte să mai tolerăm pe acești oamăni în funcțiile cele mai înalte ale poporului din Schei. Duminică să-i excludem, asvârșind-i afară — așa cum a făcut poporul din Schei cu Vlaicu.

Aer curat ne trebuie. Deschideți ferestrele larg, să vină aer curat.

Ceea-ce să înfrânăm

— Campania politică de jantată din vechiul regat —

Gisim în „Dacia” un articol de fond care pune o problemă ce pe noi ardelenii ne preocupă, fiind vorba de păstrarea carăgenii de suflet a maseelor noastre. E vorba de campaniile politice deșușate, cari sânt cu drept cuvânt înfrățite de ziarul bucureștean, la aprecierile căruia ne asociem din tot sufletul.

Adevărata presă din Ardeal și-a pus ca principiu cultivarea spiritului public în chip serios și sănătos — și de datorita noastră este să înfrângem curentele mizerabile ale unui politicianism fără scrupule.

Dăm mai jos, articolul din ziarul „Dacia”, apărut sub titlul „Unde mergem”:

„Opriti un moment asupra zarvel politice de acum, s'ar trage o concluzie deprimată. Cineva, cu fire mai entuzia-ta, ar putea să afirme, că nici-odată situația destrăbătării morale nu s'a manifestat mai urțicioasă ca acum, când violențele cele mai grobiene sânt însu-

șite în procedee și moravuri de către grupările politice vechi. Dar judecând cu oare-care conținență, — deși impresia e deestabilă, — totuși situația nu e ca mult diferită de a altor epoci electorale, când patima agențiilor electorale era sicolice și deci neînfrănat alimentată. Din acest punct de vedere, moravurile și procedeele grupărilor vechi politice intră prin sine în cadrul decretat al descompunerilor firești.

Fără îndoială, că aici ajung și luncă cu fiecare zi mai în abț toți cei cari împing violența de limbaj și de procedee publică, terfelind tot ceea-ce ar putea să reprezintare încă o valoare, — nu de susținere, ci cel puțin de înverdigare necesară — în epoca actuală de tranziție.

Noi ne-am mai ridicat și altă dată împotriva primdeioaselor — cu stă mai primejdoasă, cu cât e mai făjarnică — metode de a scotoci ca apoi să fie aruncați oprobriului public, ca oamăni vânduți

dușmanului, aceia cari au avut unele concepții mai tolerante. Precederea a fost extrem de impulsivă, n'a cunoscut nici o măsură și Curțile marțiale, ca și comisiile de judecată s'au înglobat uneori în cercetări anevoioase și minuscule. A lipsit sistemul, determinat de selecțiunea bunului simț. Și pe această cale, s'a mers așa de departe, încât s'au aruncat în vântoarea frământărilor de opinie publică, insulte unor oameni, cari poate să greșescă din punct de vedere al oportunității politice, dar cari în războiul național au înfruntat năvala dușmană.

Și e firesc să întrebăm: dacă acei oameni au fost oamenii dușmanului, de ce au fost și sunt încă lași liberi pe când alții, cari au cumpărat o viață dela Nemți, zac închiși în bosna aresturilor?

Dar această procedură fără scrupul, pornită numai din patima, care fatal aduce după sine decreștarea celor cari o utilizează, merge și mai departe. Unii, — desigur, tot oameni politici, înfrigați de nerăbdarea de a refăcea România. — își îndreaptă amenințările vehemente către Coroană. Negreși, dacă aceasta ar fi rezultatul unei concepții stăruite de republicanism, am respecta-o. Ar fi un caz de înalță democratism. Dar suntem convingiți, că este numai o latură de manifestare păimăse.

E firesc deci să întrebăm: pe ce cale desăvârșim tuturor violențelor unde mergem?

Nu dă de gândit oare tuturor oamenilor politici, faptul, că lipsa de selecțiune a mijloacelor de luptă, împinge opinia publică în într'un baos primejdie? Dacă primejdia ar fi numai pentru el, bine. Dar primejdia e țara, plâpândă și săracă.

Situația în Germania

Generalii Ludendorff și Hindenburg chemați în fața Curții marțiale. — Un imprumut intern. — Plătirea datoriilor de război. — Refacerea țării

Berlin 10 Nov. — Generalul Ludendorff a fost chemat pentru ziua de 14 Nov. în fața Curții marțiale în chestia responsabilității pentru războiul. Feldmaresăul Hindenburg a trimis o scrisoare Președintelui Curții declarând că dorește a face declarațiuni relative la responsabilitatea războiului franco-german și ruso-german.

Berlin 10 Nov. — Adunarea națională a primit unanim planul ministrului finanțelor despre imprumutul intern în suma de un miliard opt sute mii mărci.

Berlin 10 Nov. — Ministerul internelor inițiază înființarea de ateliere pentru articole comerciale și industriale, în care să lucre învalzii și femeile rămase văduve. Produsul este al Statului, deasemenea și desfacerea.

Berlin 10 Nov. — Consiliul de miniștri a hotărât ridicarea orelor muncii dela 11 la 12 ceasuri pe zi la fabricile particulare de articole industriale. Se lucrează și zi noapte cu femei și bărbai sperându-se astfel, că Germania îl va putea în curând plăti datoria de război pentru a putea începe refacerea țării. Ag. D.

Convocarea sinodului Bisericii Sf. Nicolae

Intrunirea de Vineri seara

Sinodul extra-ordinar al Bisericii Sf. Nicolae a fost convocat pentru Duminică 16 Noembrie ora 11 dimineața pentru alegerea unui comitet parohial și a delegațiunilor școlare.

Datoria tuturor parohienilor este să ia parte în număr mare la acest act constituțional bisericesc — având în vedere interesele mari ale bisericii și școlilor românești confessionale din Brașov.

În vederea acestei alegeri se va ține Vineri seara la ora 6 p. m. în sala festivă a Gimnaziului o mare întrunire a parohienilor, la care invităm să participe cât mai mulți parohieni ai bisericii Sf. Nicolae.

Concordat între România și Vatican

Convorbire cu Episcopul Radu

Ziarul „Tribuna” din Oradea-mare ne aduce următoarele știri:

„Cum am amintit în nr. 1 din urmă P. S. Sa episcopul Dr. D. Radu s'a reîntors zilele acestea dela Roma, unde a stat vreme mai îndelungată.

Sosit la reședința sa din Oradea, P. S. Sa a avut bunăvoința de a primi în audiență particulară pe directorul ziarului nostru, caruia, cu privire la misiunea și la rezultatul călătoriei Sale la Roma, a avut amabilitatea a-i face următoarele comunicații:

Primă așpirea Ardealului la România, bisericii gr. cat. i s'a creat o situație nouă. Încetând existența monarhiei austro-ungare a Habsburgilor, biserica a ajuns sub ocrotirea statului românesc. Faptul acesta implică necesitatea de a se aranja noul raport, care trebuie să existe între biserică și stat. Regularea acestui raport este necesară nu numai în interesul bisericii, ci și în al statului, care — în lipsa acestui raport, — nu și-ar putea valida drepturile și ingerința la numirea episcopilor și a digitarilor bisericești, aflători în legături spirituale și canonice cu scaunul dela Roma.

Se știe anume că, conlucrarea statului la numirea vâdicilor și a canonicilor aparținători bisericii catolice se poate săvârși numai în bază de privilegiu apostolic, sau în bază de convenție. Convenția aceasta, care se încheie între un stat și între scaunul dela Roma, se numește concordat. Până acum privilegiu apostolic peste biserica provinciei noastre metropolitane l'a avut ca moștenire dela anteceseri împăratul Austriei, respectiv regele apostolic al Ungariei. Încetând stăpânirea acestui rege apostolic asupra teritoriilor românești, a încetat și privilegiu, care nu formează un drept de prerogativă regală.

Pentru că statul românesc să și poată deci asigura o ingerință pozitivă la numirea căpeteniilor noastre bisericești, e absolut necesar să se încheie un concordat cu Vaticanul. La România mare aparțin de prezent zece episcopate catolice, dintr'acele cari patru greco-catolice, două românești, patru romano-cat. ungurești și două în vechiul regat. În cazul când între guvernul dela București și între Vatican nu ar exista nici un fel de înțelegere, episcopii și canonicii acestor episcopate ar fi nu-

măi îndreptat de Papa. Or, interesul statului este ca și aceste căpetenii bisericești să fie înălțate prin decrete regale, ceea ce nu se poate face decât pe baza concordatului.

Episcopatul bisericii noastre ardelenice din momentul ce s'a schimbat situația noastră politică, a primit acest concordat ca absolut necesar. Conferința episcopală, ținută la Brașov la 4 Februarie 1919, a și făcut o intervenție în acest sens pe lângă Consiliul dirigenți prezentându-i un memoriu în titlu „Biserica și Statul”. Din încordarea episcopatului și a guvernului în Septembrie am plecat la Roma după ce am fost primit în audiență și la M. Sa Regele. În Roma, am fost primit în audiență particulară de S. S. papa Benedict al XV. La Vatican mi-am îndreptat misiunea, clarificând chestiunea în sensul că, concordatul austriac din 1856 care prevedea protectoratul împăratului Austriei asupra bisericii catolice din România, astăzi nu mai are nici o valoare și nici un efect asupra acestor ținuturi. S'a înțeles deci și mai evident necesitatea de a se începe tratative pentru încheierea unui nou concordat între România și Sf. Scaun apostolic. La reînțelegere am fost însăși primit în audiență la Maj. Sa Regele și reținut la dejun în castelul dela Sinaia, unde am avut prilejul de a convorbi cu mai mulți miniștri. Sosit la Sibiu am raportat Consiliului dirigenți despre rezultatul vizitei la Roma. M'am oprit apoi la Elia, unde, în baza înțelegerii avute cu factorii competenți, am pus la cale ca nou alesul nostru mitropolit dr. Valile Suciu în scurtă vreme să deponă jurământul de fidelitate în mâinile Maj. Sale Regelui Ferdinand I. După aceea va avea loc consacarea și instalarea Sa în scaunul metropolit, în catedrala din Elia.

Aceasta a fost scopul călătoriei mele la Roma. Sunt mulțumit, că în calitate de senior al episcopatului nostru, am fost fericit să inițiez și să rezolv în chip norocos această chestiune de mare importanță și de mare interes de stat.

Societatea GEORGE BARIȚIU se întemeiază pe baze modern democratice, cu drept pentru fiecare angajat al ei la participare de beneficii.

Academia română

Comunicarea d-lui N. Iorga

Nuți documente istorice găsite în Basarabia

Folosindu-se de călătoria recentă în Basarabia, întâia pe care o face marele nostru istoric și îndrumător cultural în pământul desrobitor de peste Prut, d. N. Iorga a strâns în câteva ceasuri fugare o varietăți și foarte interesantă serie de documente, pe care le dăruiește Academiei, din partea fraților Basarabeni. Documentele sunt de proveniență diferită și datează din timpuri deosebite, începând cu domnia lui Alexandru Cel Bun.

Prima serie conține corespondența familiară a lui Mihnea Vodă cu mama lui, precum și un act de la Moșe Vodă Movilă, redactat în slavoneste, având la sfârșit slova românească a Domnului.

A doua serie cuprinde dovezi că graful moldovenesc a continuat să fie întreținut în actele oficiale și după anexarea Basarabiei. Sunt acte eliberate de protoepiscopul Hotinului și acte juridice.

Urmează un stăle comemorativ găsit în ținutul Orheiului și păstrat în muzeul din Chișinău și un alt stăle al lui Afanor lângă o biserică din orașul Orhei. Un act al Mariei Postelnicu Peleoleg, sora Doamnei Sifta (Elisabeta Movilă), în românește.

Un act de cuprins administrativ al troncarului Miron Costin din vremea când era pârcaș al Hotinului.

Acte de la Ștefanță Vodă și de la Nestor Ureche, tatăl cronicarului. Acte privitoare la vameși. Alte acte privitoare la moștile de pe malul Nistrului. Iată, etc, acte de porunci domnești din veacul al 16-lea, lucruri rare. Din unele se vede starea socială a țăranilor noștri cari erau liberi la început și apoi treptat aserzii de boieri. Documentele acestea răstoarnă teoria că boierii au ajutat pe țărani să se ridice din starea de șerbie.

D. N. Iorga prezintă apoi 3 pergamente cu pecete, provenind de la însuși Alexandru cel Bun. Actele acestea prezintă particularitatea unică de a fi redactate după maniera actelor imperiale bizantine. Se știu legăturile lui Alexandru cel Bun cu împărații Bizanțului.

Un alt pergament provine de la Aron Vodă. Alte două dela Ștefan cel Mare și unul dela Petru Rareș. Toate aceste prețioase pergamente d. N. Iorga le dăruiește Academiei din partea guvernului basarabean. În vremea când dușmanii noștri n'au renunțat încă deplin la stăpânirea Basarabiei, această numeroasă colecție de acte vine să dovedească încă odată vechia viață de stăpânire vobodeală românească între Prut și Nistru.

(Dacia)

Voturile la alegerile pentru Camera

După un ziar din București, în 30 de județe în v. c. h. regat, au fost înscrși 1.083.457 alegători.

S'au abținut 350.577, voturi anulate 240.275, adică 590.855 în total. Au votat 492.602 alegători, adică 45%.

Rezultatul general al alegerilor de deputați în Basarabia

Lista partidului țărănesc a triumfat pretutindeni.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes BĂLȚI and GALUL sections.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Lista partidului țărănesc a fost proclamată olesă precum urmează:

Table with 2 columns: Name, Votes. Includes Ștefan Ciobanu, Mihail Vântu, Ioan I. Tomov, Toma Bejan, Ștefan A. Unghia.

GAHUL

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

Table with 2 columns: Party Name, Votes. Includes GALUL section.

FOILETONUL GAETEI TRANSILVANIEI

Noapte de iarnă

E noapte și ninge, și ninge, Troianul pe drumuri s'așterne, Din coșul văzduhului negru, Ninsorea năvalnică cerne.

La casa din deal se trudește O ochiu de opaț s'adoarmă; Il pâlăie pleoapa de raze Și'n geamul cu gheață se sfermă.

Senin lângă foc stă bunicul Și tâlcuie-un basm la nepoți, Cu zmei năzdrăvani de prin veacuri, Năpraznici cum nici nu socoți.

Povestea-i aidoma vorbe; Mi-a spus-o și mie-un moșneag, Când plugul trăgea brazda'n sânge, Când steag se ducea după steag.

Hai spune, bunicule, spune! — A fost un stăpân olestemat, Departe, spre Soare-apune, Cum nu-i nici în lung nici în lat.

Cât ține pământul; copii Din leagăni șopteau despre dânsul,

Și mamoi'n genunchi la icoane, Necau rugăciunea cu plânsul.

Nici apa din râu n'avea parte Să soarbă o rază de soare, Că sânge curgea și din stâncă Și sânge din nori și din floare.

Dar, dinte s'a scos pentru dinte, Cum Sfânta Scriptură a spus, Că steaguri s'au dus după steaguri, Și regi după regi au apus.

Povestea-i aidoma vorbe; V'o spun și eu vouă, și voi S'o țoraceți la așii ca mine, Și veacuri de veacuri apli...

E noapte, și ninge, și ninge, Troianul pe drumuri s'așterne, Din coșul văzduhului negru, Ninsorea năvalnică cerne...

Const. Asiminel.

Vederile literare ale președintelui Wilson

„Le Temps” scrie un articol interesant în care ne prezintă pe dl Wilson ca om al literelor și pe care l' traducem în întregime.

„Se știe, că înainte de-a păși pe cariera politică unde a reformat oarecari succese, Woodrow Wilson a fost un universitar eminent. Înainte de a prezida republicii Statelor-Unite, el prezida universitatea din Princeton. Iată un exemplu bun. O instrucție va fi este indispensabilă unui om de stat modern, și popoarele nu pot face mai bine decât alegându-și șefii dintre intelectuali. Cei drept, ca profesor, W. Wilson a fost cam specializat. Era profesor la drept. Numea însă n'a înțeles mai bine, că nici un specialist nu se poate lipsi de o cultură generală, literară și umană. Aceasta o demonstrează într'un mod admirabil în cele trei volume de sale, publicate în 1913 și care au fost traduse în franceză de Georges Bazile.

O prefață a lui Teodor Stanton este intitulată „Wilson ca om de literă și politică.” Acest titlu este un program întreg și rezumază

perfect de bine sensul scrierilor sale. Wilson a spus de Burke: „Ca toate că întreaga sa viață fu consacrată afacerilor cu o pasiune constantă și înalterabilă, trăsăturile principale a ie spiritului său sunt literare.” Teodor Stanton declară că această observație s'ar putea aplica tot așa de bine și față de Wilson. Vederile președintelui sunt foarte juste și potrivite. El combate cu vehemență disprețul unui secol ștențific pentru literatură. Când se spune: „Aceasta este literatură” oamenii noștri așa zici pozitivi cred că au pronunțat o sentință irevocabilă. Un partid întreg reclamă suprimarea umanității în învățământul secundar ba chiar superior sub pretextul adaptării trebuințelor societății noi. Președintele Wilson condamnă și respinge aceste prejudeci. Citează cuvintele juristului Thibaut: „Vigoarea și veselia mea o datorez în mare parte dragosului ce-o am pentru clasicii din toate timpurile.” Un jurist, un istoric, un politician, se pot ei lipsi de cunoașterea umanității? Aceasta se relevă mai mult în operele

literare. Cine studiază umanitatea trebuie s'o studieze vivanță. Or, literatura este viața. Geniul scriitorului colorează, animă, dă viață subiectelor, cari, fără acest ajutor rămân reci și plătitoare, ca niște materii simple, nelucrate prin creațiunea arhitectului. Lucrările nu ajunge: printre documentele prăfuite trebuie să vedem omenirea. Poezia însăși este educativă, deoarece ce omul practic este o ființă cugetătoare și sensibilă, căruia de altcum nu-i pot strica căteva raze de lumină, pentru a și exersa meseria cu gust și măiestrie.

Toate acestea sunt bune. D. Wilson poate că exagerează când prezintă ignoranța ca salutară pentru scriitor. Este cunoscut ca un mare admirator al filosofiei intuitive. Se lasă chiar dus de acest curent. În fond, ignoranța pe care o recomanda nu este nici aceea a realității, nici aceea a măștrilor anteriori, ci o indiferență binefăcătoare față de modurile estetice, prejudecile existente și față de succesele ușoare. Sfătuește, și nu fără drept, pe literați să nu cerceteze prea des cercurilor literare. Adaugă însă: „Lumea se poate vedea mai bine din ferestrele de către stradă, decât de pe stradă însăși.” Isolare pe care o propovăduiește nu exclude deci nici studiul, nici

observarea, nici una din bazele solide fără cari nu se fac clădiri decât în aer. W. Wilson se cam îndepărtează de realitate, însă nu aderă la teoria mistică a improvizării transcendente. Nu merge până la Péguy. Nu ignorăază năvălirea profundă a științei și artei, cari au același obiect, care urmăresc același scop, și cari nu nevoe una de alta. În știință este nevoe de un spirit imaginativ și filosofic, în artă trebuie un spirit exact. Noțiunea frumosului este indispensabilă savantului, precum artistului aceea a adevărului. W. Wilson nu o spune aceasta expres, însă nu spune contrarul și aceasta-i mult.

Se referă în deosebi la autorii englezi. Nu disprețuește însă autorii francezi. Scrie: „Sunt aplicat sa reklam în general spiritul ca tovarășul demn al ideilor înalte și al subiectelor grele. Din partemii, recunoșc că un om în care nu poate să trateze și interpeleze cu toată libertatea subiectul său nu mi pare stăpân pe acesta. Să nu prea avem încredere într'un om, care se ia fatoddeauna pe sine și lucrărilor sale în serios. Pentru a explica un subiect întinecat decât de pe stradă însăși.” Isolare pe care o propovăduiește nu exclude deci nici studiul, nici

aleși.

I. Sanielevici 3877
 Dr. I. Nedev 3839
 I. St. Fräyman 3860
 Nugu Tullu 3864
 D. Atanasiu 3819
 Iaginer Pasca 3856
 Iacut Silvestru 3818
 Marin Lupel 3810

HOTIN

Inscriși 75573
 Votant 48876
 Anulate 4966
 Au intrunit:
 dr. Dan Ciugreanu 38629 v. ales
 Constantin Noe 38778
 Porfir Fala 38649
 Const. Simenitchi-Lungu 38623
 Mihail Calistru 38622
 Polcarp Betzianu 38342
 Alexand. Morariu 38919
 Pav. Chitaiorod-schi 38842
 Ștefan Socotelnic Ianchel Melich-Melleson 38884

ORHEI

Inscriși 52914
 Votant 34238
 Anulate 5220
 S'au ales de pe lista partidului țărănesc următorii:
 Preotul Cucujna P. 16952 v. ales
 N. Iorga 16916
 V. Bărcă 16902
 Pan. Halippa 16898
 Vasile Musciuk 16869
 Ion Plămădeală 16851
 Ion Zeporojan 16849

Au căzut:
 Mihail Mincună
 Andrei Găină
 Măndrescu Vasile
 George Lașcu
 De pe lista independentă s'au ales:
 Ion Moraru 9072 v. ales
 Anton Sărbu 9030
 Eugen Niță 9021
 Chiril Cucujna 9020

SOROCA

Inscriși 57774
 Votant 41591
 Anulate 2378
 S'au ales lista partidului țărănesc în întregime și anume:
 Pan. Halippa 32871 v. ales
 Andrei Scobiola 32829
 Vasile Secară 32857
 Petre Sfecă 32830
 Teodosie Bărea 32824
 Grig. Cazaciu 32816
 Vasile Bivol 32820
 Pan. Goianu 32808
 Vasile Munteanu 32826
 Teofil Iocu 32809
 Leon Rusu 32818
 Calistru Ilarion 32810
 Deputații suplanți de pe listele independente:
 Victor Evg. Eliad 2066 v.
 Gh. Nicolescu 1834 v.
 Carp Melnic 606 v.

Lista naționalistilor democrați a intrunit dela 1965-3298 voturi.
 Lista conservatoare-progresistă a intrunit dela 1654-2010 voturi.
 Cum la Senat nu există nici reprezentarea proporțională, nici baletagii, se pot considera aleși, candidații liberali.

Un memoriu al României către conferința păcii

Paris. Delegația română pe lângă conferința păcii a remis consiliului suprem un memoriu relativ la rechizițiile făcute de armata română în Ungaria.
 Acest memoriu expune condițiile, în care au intrat românii în Ungaria și au ocupat Budapesta. Arată, că în Noembrie 1918 România n'a participat la încheierea armistiului, care a pus pe aliați în posesiunea unor importante cantități de materiale de război, și sfârșește spunând că armata română a pus stăpânire pe materialul de război al armatei ungare capturat pe câmpul de luptă după dreptul războiului.

Slovaci pentru unirea cu România

— O telegramă adresată Conferinței de pace. —

Fruntașii slovaci Georges Hrabovszky și Paul Veszelsky, aleși acum deputați în Camera română, unul în circumscripția Békés-Ciaba și altul în Tot-Komlos, au adresat Conferinței de pace din Paris următoarea telegramă:
 Noi Georges Hrabovszky și Paul Veszelsky, aleși deputați pentru Camera română de către națiunea slovacă, cu un mare entuziasm și în unanimitate, în circumscripțiile Békés-Csaba și Tot-Komlos, aparținând României Mari, înscărunți de poporul slovac din comitatele Békés și Csevad, — transmitem salutarile noastre respectuoase Consiliului suprem al Conferinței de pace, rugându-l a lua în considerație voința inalterabilă a poporului slovac din sus zisele comitate de a rămâne pentru totdeauna unite cu România Mare, unde găsim toată garanția vieții naționale. Poporul slovac roagă Consiliul suprem să respecte convenția din 1916 încheiată între România și Marile Puteri aliate, astfel ca poporul slovac să poată beneficia de toate rezultatele războiului mondial, pentru care s'au sacrificat și fiil săi.

(ss) Georges Hrabovszky
 (ss) Paul Veszelsky.

Pentru autorități Chilogramul de petrol --- 9 lei

Dăm și noi această informație exactă, ca să se știe cum se speculează la noi cu vânzarea petrolului. Ovreiul Lövinger din Margine, județul Caraș-Severin vinde chilogramul de petrol cu 9 lei.
 Întrebăm ce rezeon de existență are comisariatul special din Brașov pentru împărțirea de gaz, dacă nu se ia nici o inițiativă în direcția aceasta. În statele de pe Prahova se vinde chilogramul cu 50 până la 65 de bani. Se pare că comisariatele se dovedesc nu numai de prisos, dar contribuie la specularea ordinară pe sub mână.
 Probabil că o vânzare liberă ar fi cu mult mai preferabilă, dat fiind că suntem o țară vestită în producția de petrol.

De ce nu se împiedecă exportul de lemne?

Producem următoarele date pozitive: firma Kurländer Endre din Poieni, județul Caraș-Severin exportează sute de vagoane de lemne cu preturi bagatele, peste hotar, la Seghedin și Budapesta. Ea a cumpărat vagonul de lemne cu 2800 cor. dela proprietarul unei imense păduri, cu numele Berger.
 Ei bine, cum se poate să se exporteze această mare cantitate de lemne peste hotar, în timp ce în orașele noastre a ajuns stânjenul să se vândă chiar și cu 600 cor?
 Se spune că firma Kurländer ar avea autorizația Mare-lui Cartier General.
 Ar fi bine să se controleze din partea ministerului respectiv dacă este adevărat sau ba.

INFORMAȚIUNI

Spre guvernul parlamentar. — Ziarul „Dacia” comentând situația politică ajunge la concluzia guvernului parlamentar.

Desigur că soluțiunea aceasta, pe care o va da Parlamentul României Mari, este așteptată dată fiind alcătuirea actuală a Camerei.

Majoritatea pe care grupul țărănilor eliberate o poate face, când și pe concursul partidului țărănesc al cărui program se deosebete într-o măsură mică de programele politice ale Ardealului, Bucovinei și Basarabia — va hotărî desigur noua direcție politică a viitorului Parlament, de care ori-care guvern va trebui să țină seamă.

Deocamdată, până la constituirea dela Sibiu, nu se poate ști care este atitudine precisă a partidului național. Înțelegând că hotărârile partidului să se ia în înțelegere deplină cu reprezentanții Parlamentului membri ai acestui partid, dl Iuliu Maniu a convocat constituirea de Duminecă, când se va ști și direcțiunea politică pe care o ia Ardealul în situația creată de alegeri.

Sosirea dlui Alex. Vaida Voevod la Sibiu, înlesnește aceste hotărâri importante.

Parlamentul României Mari. Camera va avea 241 deputați din vechiul regat; 90 din Basarabia; 26 din Bucovina și 203 din Transilvania și Banat. În total 560 deputați.

Senatul va avea 101 senatori din vechiul regat; 37 din Basarabia; 85 din Transilvania și Banat; 11 din Bucovina; 4 senatori aleși de colegiul universitar din Capitală, Iași, Cluj, și Cernăuți; senatorii de drept cari sunt: prințul moșteitor, mitropolitii, episcopii de rit ortodox, cei trei și reprezentanții bisericilor protestante. În total 237 senatori aleși.

O nouă reuniune artistică il-torară. Cetind zilele acestea ziarul Tribuna Nr. 42 ce apare în Oradea mare, am încercat nestărușita bucurie de a vedea printre altele și apelul program al D-lui Col. Ghe. Bacalogiu din Reg. 33 Artilerie, referitor la înființarea unei Reuniuni artistice-literare cu sediul în Oradea Mare.

D-na o cunoscut și aci la noi prin reuniunile de muzică ce au avut loc și cari urmăreau o mișcare în acest sens, d-sa fiind un virtuos violonist.

De notat că această reuniune este prima din tot Ardealul și ne place a crede că Brașovul nu se va lăsa pe jos luându-se inițiativa creării unei reuniuni similare și aci la noi căci toată suferința românească conștientă simte lipsa unei activități mai înțelepte și mai ales acum în serile lungi de iarnă.

Olteanu.

Venituri Statului. Nerecunoscând actele făcute de vechea direcțiune germană, în timpul ocupațiilor dușmane, Consiliul de administrație al Băncii Generale Române, de acord cu administratorul sechestru, a pus la dispoziția ministerului de finanțe întreg comisionul ce fusese încasat din emisiunea biletelor de bancă.
 Această sumă, care se ridică la lei 2.488.000, a și fost vărsată Statului.

Comersanții de lemne — pedepșiți Biroul presei din Sibiu ne comunică, că locuitorii din Făgăraș Ștefan Kwasnovski, Arnold Riess și Friedrich Tellmann au fost aflați de către autorități că au făcut comerț cu lemne fără a fi îndreptățiți la aceasta și contravenind astfel dispozițiilor ordonanțelor în vigoare. Lemnele au fost confiscate; față de delinvenți se vor aplica dispozițiile penale cuprinse în ordonanță.

Tot biroul presei comunică, că au sosit la cunoștința autorităților noastre multe plângeri, că unii liferanți transportă lemne de cea mai inferioară calitate. Se fac atenții toți liferanții, că după ce controlorii vor afla astfel de lemne încărcate, cari nu corespund condițiilor contractuale, se va confisca întreaga cantitate de lemne iar liferanții vor fi pedepșiți conform ordonanței.

Conferință profesorală. — Clerul românesc greco-catolic din județele Satu-Mare, Maramurăș și Ugocea se întrunește Marți 11 Noembrie pentru a se consiliu în vederea măsurilor culturale, creștin morale, economice și de instrucțiune publică, pentru organizarea românească a acestor județe.

Din fauta Sătmăr. — Invățătorii din județul Sătmăr au cumpărat tipografia Mercur, care a început să funcționeze sub numirea de „Institut de arte grafice Satu-Mare”. — „Casa Invățătorilor” a trecut în posesiunea Asociațiunii. S'a ales o comisie de supraveghere compusă din d-nii Dorin Pop, președinte; Ilarie Beian, Paul Cherecheș, Ioan Ciuleau, Ioan Leșian, Petru Nagy și Gh. Dănilă învățători, ca membri.

— Elevii liceului Mihail Eminescu din Sătmăr au pus bazele unei societăți de lectură, cu numele poetului.

D-l Iurie Beian, sub-rector, a fost numit șeful succursalei revizorului școliar comuna Seleus, jud. Sătmăr.

— Șeful inspecțiunii centrale a serviciilor de cale ferată circumscripția Satu-Mare a fost numit d-l inginer Valeriu Zăgăreanu.

Inaugurarea școlii profesionale din Turda. Ni se telegrafiază cu data de 10 Nov. din Turda: Eri s'a inaugurat aici școala profesională de fete Din partea resortului Cultelor a asistat secretarul general Ouseifer Ghibu. Un șept îmbucurător este, că foarte multe țărance s'au învârcă ca elevs, dovadă astfel marele lor interes după cultură și cunoștințe. D-l Ghibu a rostit cu acest prilej un discurs, arătând însemnătatea și valoarea femeii române.

Cununie. — Duminecă, în 9 c. a avut loc în Covasna, cununia prietenului și colaboratorului nostru d. Nicolae Caragea cu D-ra Anicuța Furtună.

Transmitem noilor căsătorii felicitările noastre.

Avis. — Conform instrucțiunii nr. 6622 a Comandantului Zonei de supraveghere se aduce la cunoștința publicului, că ori-ce corespondență trebuie trimisă cu plicul deschis, scrisă legibil și mult pe 2 pagini de mărimea hârtiei de corespondență.

Excepție dela această condițiune face numai corespondența oficială. Ori-ce corespondență particulară, care nu îndeplinește condițiunile de mai sus, se va distruge din oficiu.

Pentru membrii Cooperativelor, tovarășe de consum din Brașov-Schel se distribuie bonuri pentru zahăr în fiecare zi, între orele 10—11, în cancelaria învățătorilor din liceul român. Prețul unui chilogram de zahăr va fi 8 cor.

Dar. „Prima fabrică de caudite ardeleană”, societate pe acți, a dăruit pentru fondul bucatăriei populare orășenești 500 de coreane. Ii exprimă cea mai călduroasă mulțămită. — Consiliul orășeneș.

Pentru Masa Studenților Dl prof. Dumitru Lupan, a dăruit 100 cor. pentru Masa studenților Virgil Onițiu, cu ocazia zilei onomastice; D-na Maria Muntean, 100 cor. în amintirea neuitatului ei soț Dumitru.

Se exprimă mulțămită. — Dr. I. Blaga director.

Avis. Toate daturile moderne se pot învâța în două lei la „noul școală franceză de daas și scrisură”. Înscrierile se primesc la Casina Română; Banca Albina, la orele 1—3 p. m. Cursurile încep Luni 17 Noembrie a. c.

Creditul. — Până la deschiderea Camerelor, nu se va mai acorda nici un credit mai însemnat.

Chiar creditele deschise, pentru cari decretule sunt semnate, — e vorba de creditele importante, — nu vor fi plătite decât ulterior deschiderii parlamentului.

S'a pierdut în trenul accelerat București-Brașov în noaptea de 6/XI 919 un portofel cu acte.

Cine l-a găsit să le aducă la administrația Gazeta Transilvaniei pentru care va primi un premiu bun.

Aduc la cunoștința onor. publică că pe ziua de 14 sau 15 Nov imi sosește un vagon cu ciapă la care prețul va fi următorul:
 Până la 100 kg. Cor. 250 per kg.
 peste 100 kgr. „ 2—”
 Constantin Coliban.

La serbarea religioasă de Duminecă, a asistat d-l comandant al garnizoanei dl colonel Aurel Păcurariu, nu dl colonel Urdăreanu — cum din greșală am anunțat în darea de seamă a serbării.

La Paris s'au vândut mării românești cu prețuri extraordinare. „Le Journal” din 27 Octomvrie a. c. exsune clișeele cătorva timbre moldovenești — exp de boni, — din anul 858, cari au fost vândute cu prețul de 24.000 franci. Alte două exemplare, dintr-un timbru vechi moldovenesc, au fost vândute cu 7150 franci. S'a atins recordul în genul acesta.

Numire. D-l dr. Cezar Brediceanu, consilier al afacerilor Transilvaniei pe lângă ministerul Afacerilor străine, a fost numit pe ziua de 1 Noembrie subsecretar de stat pentru afacerile Transilvaniei pe lângă același minister.

Răspunsul la nota aliaților. Din București se comunică:

Eri au sosit în Capitală d-nii prim-ministru general Văitoianu și N. Migu, ministru de externe, venind de la Sinaia, unde au fost primiți de M. S. Regele în audiență. S'a fixat cu această ocazie răspunsul la ultima notă a aliaților.

Nu se ia nici o hotărâre, cerându-se consiliului suprem o amânare a răspunsului definitiv al României care va fi însă dat imediat ce parlamentul va fi convocat și noul guvern alcătuit.

Semănăturile de toamnă din Basarabia. După informațiunile strănse de către serviciul statistic de pe lângă directoratul agriculturii din Chișinău, s'au semănat până în prezent în total 43 000 ha. în Basarabia întreagă. Din această întindere s'au cultivat în județul Cetatea Albă 13 000, în județul Soroca 8 000 și în județul Tighina 3 450 ha.

Ploile din ultimul timp au favorizat lucrarea pământului. Dacă timpul se va menține ploios, este de sperat că suprafața cultivată în toamna anului curent va fi cel puțin tot atâta de mare ca cea din toamna anului trecut.

O delegație de profesori din Macedonia în frunte cu d-na C. proli și d. V. Diamandi, s'a prezentat dlui prim-ministru, general Văitoianu, pentru să expune deciziile corpului didactic din Macedonia cu privire la aplicarea decretului-lege de asimilare și cu trecerea școlilor de azolo dela ministrul de externe la cel de instrucțiune.

D. prim-ministru a promis că va satisface cererea și că o va supune consiliului de miniștri.

Eroare. — Într-o parte a numerilor ediției noastre de ieri s'a strecurat o greșală de tipar care schimbă tot înțelesul frazei. În loc de „Nu cunoaștem idoli în politică” a aparut: „Nu, cunoaștem idoli în politică”.

Aceasta în articolele din pag. II O lămurire.

O modificare în Nota liberală aleasă la București a făcut biroul electoral al Capitalei, declarând ales pe dl Nicolae-Dorobantu în locul d-lui Emanoil Dan, care a obținut un număr de voturi mai mic.

Au fost aleși dar: d-nii Vintilă Brătianu, I. Th. Florescu, Simion Măndre cu, C. Caragea, Gh. Corbescu, N. Săina, Iuliu Valoari, Niulescu Dorobantu, C. Panătescu și Cezar Th. Pascu.
 În cazul când dl Vintilă Brătianu va opta pentru locul de deputat la Argeș, atunci va fi proclamat ales și dl Emanoil Dan.

Impotriva speculanților din Bulgaria. Președintele d-n Sofia, președintele de consiliu bulgar d. Al Stambulski le-a declarat.

După pedepsirea a totor răsboiului, va veni rândul speculanților. Am covingerea că imediat ce în fiecare oraș și sat din țară, vom spânzura la public ual sau mai mult speculatori, tralul se va etieni în mod simțitor.

Și o vom face! („Dacia”).

Greva dela Posta centrală din București, continuă. Totuși la Postă se lucrează cu 100 de funcționari cari nu au aderat la greva, aduși din țară. Deasemenea s'au organizat servicii cu militari.

Delegațiuni de ale celorlalte sindicate ale funcționarilor publici

s'au prezentat în localul sindicatului hotărând să dea un comu-nicat prin care vor anunța că dacă funcționarii dela Postă cari au fost arestați nu vor fi puși în libertate, se vor solidariza cu greva dela Postă.

Trei ampoiași greviști au fost arestați și duși la J'avaș; Constăntinescu Alex. Raft Gh. și Barbușescu Maria. Dea emenea inspectorul Pitulescu. Patrule au fost puse la locuția membrilor comitetului sindicatului postal.

Numeroși funcționari au primit ordine scrise dela Comandamentul armatelor București prin care li se cerea să se prezinte Duminecă dimia serviciu. La aceste ordine n'au răspuns nici unul din cei vbenziți.

Dinre funcționarii aduși din provincie, mulți s'au prezentat la serviciu după ce și-au făcut serviciul.

Luni dim. s'a prezentat primul ministru comitetul Unioinei sindicatelor profesionale, cerând liberarea inspectorului Pitulescu.

D-l Bădăleacu, secretarul sindicatului C. F. R. a declarat — spune ziarul „Dacia” — ca dacă inspectorul Pitulescu nu va fi eliberat, sindicatul ofr. se spame în grevă.

Comunicat

Resortul de culte și instrucțiune publică dăre la cunoștință direcțiunile școlilor secundare, civile, normale și comerciale, că ere în dispoziția Sibiu următoarele cerși de școli — admise ca manuale:
 Română pentru cl. I. II. III. IV. V. VI. și VIII. Istoria cl. I. II. IV. VIII. Fizica cl. I. II. III. (6000 ex) Geografie cl. III. IV. Latina cl. III. (gramatică) enșități române, autori clasici (Vergil, Tacit). Arizmetică cl. I. II. Algebra cl. VI. VII. Geometrie cl. III. IV. și VII. (Geometrie descriptivă) Instrucțiune civică cl. IV. Germană cl. II. IV. V. Religie cl. I. II. III. IV. V. VI. VII. Muzică cl. I. II. III. IV. Cosmografie cl. VI. Manual de gimnastică.

Psihologia și Pedagogia de Pipos pentru școli normale. Psihologia de Aslan.
 Economia casnică pentru licee, și școli civile de lete. Manuale pentru școlile comerciale superioare (cate 100 ex) și pentru școlile de meserii (carte de celtre) și Dicționar Francez-Român de Sămașau. Apoi Hurta Românelor. Tabouirile familiei regale. Creașone cu 40 filieri bucate. Condșone cu 1 cor. bucate. Cereșală 30 cor. titul. Caiete de caligrafie: cl. I. liceală și civile.

Pentru școlile primare sunt. Manuale de Arizmetică cl. I. III. IV. Geometrie cl. IV. Geografie cl. III și IV. (5000 exemplare) și caiete de desen.

Resortul acordă la cărțile pentru școlile secundare 20 % iară pentru cele de școli primare 25% rabat.

Dirjecțiunile școlilor de toate categoriile precum și revizoratele școlare sunt pețite a trimite delegați până în 16—XI. pentru ridicarea cărților necesare — căci altcum se vor preda librăriilor spre desfacere.

Școlile secundare, normale și civile, cari nu au primit analele Academiei și cărți literare pentru bibliotecă — să trimită cu o cale și pentru ridicarea acestora delegat.

pt. Resortul de culte și Instrucțiune publică

NISTOR

Toate zărele sunt rugate să publice acest comunicat.

Ultima oră.

Telegram. Agenției Dacia

Datorile Franței

Lyon D-l Klotz ministru de finanșe al Franței a pronunțat un discurs în parlament arătând că dacă Franța datorește 30 miliarde s'rănașă, aliații datoreșc ei 12 miliarde. Iar banii francezi pe piețele s'raine înutate de 1914 reprezentau suma de 40 miliarde.

Reconștințarea republicii austriace.

Lyon — Departamentul șfacerilor s'raine al parlamentului suedez anunță că guvernul a hotărât să reconștințare republica austriacă.

Impozitul pe căștigurile de război

Londra 10 Nov. Ministrul interior a terminat proiectul impozitului pe căștigurile de război, care va fi supus spre desbatere și primire Camerei Comunelor. Proiectul e redactat astfel, că îmbogății în cursul răboiului și cari nu și-au făcut datoria față de patrie vor plăți 68 % iar marii fabricanți industriali și interprințatori, cari au fost dispenzați și s'au îmbogățit 47%.

Continuă de Ion Brotea.

Societatea „George Barițiu.”

PROSPECT

Subscrișii fondatori luăm inițiativa pentru întemeierea unei societăți pe acții cu denumirea de George Barițiu cu un capital de 1.000.000 lei, împărțit în acții nominative de câte 100 lei acția.

Sediul Societății este în Brașov cu sucursale în orașele principale din Ardeal.

Durata societății este nelimitată.

Scopul Societății este:

a) Editarea de ziare, b) Inițierea unei case de editură, librărie, colportaj și agenție de publicitate.

c) Inițierea de institute de arte grafice, zincografie, leğătorie, cartonașe, papetărie și orice întreprindere în legătură.

Societatea va fi condusă de un consiliu de administrație de cel puțin 10 și cel mult 15 membri. Fondatorii își rezervă dreptul să numească pentru primul period de patru ani Consiliul de administrație. De asemenea își rezervă dreptul selecționării subscrierilor, ce se ofer. Cenzorii vor fi aleși de adunarea de constituire.

În adunările generale proprietarii ailor 1-5 acții au dreptul la un vot, dela 5 acții în sus după fiecare 10 acții următoare mai primește un vot. Nimeni nu poate avea mai mult de 10 (zece) voturi. Băncile și societățile anonime vor fi reprezentate la adunarea generală printr'un singur plenipotențiat.

Acțiile se pot subscrie în Brașov la administrația ziarului Gazeta Transilvaniei și la filiala Albina; în Zărnești la Banca Creditul; în Cehalim la Banca Economica; în Sibiu la Banca Târnavenă; în Medias la Banca Albina; în Făgăraș la Banca Făgăraș; în Șerău la Banca Șerău; în Sibiu la Banca Centrală; în Cluj la Banca Cluj; în Alba Iulia la Banca Victoria; în Lugoj la Banca Lugoj; în Orăștie la Banca Ardeleană; în Dej la Banca Dej; în Târgu Mureș la Banca Alba Albina; în Lugoj la Banca Albina; în Oradea mare la Banca Bihoreană.

Autorizație specială de a primi subscrieri de acții are preotul Aurel Nistor din Arpaș.

Termenul până când se pot face subscrierile de acții este de 15 Nov. 1919.

La subscriere se plătește 30% din capitalul abonament și câte 10 lei cheltuieli de fondare. Restul de 70% se va acuna în două rate și anume la 1 Ianuarie 1920 și la 1 Aprilie 1920.

Fondatorii garantează solidar pentru sumele vărsate până la adunarea de constituire, care se va ținea cel mai târziu până la 30 Nov. 1919 și care va fixa capitalul social, ținând seamă de subscrierile ce se vor face.

Brașov, la 22 Septembrie 1919.

Fundatorii:

- Iuliu Maniu, Alexandru Vaida, Mihail Popovici, Dr. Vasile Saftiu, protopop, Dr. George Baiulescu, prefect, Dr. Neculae Vecerdea, prefect, Petru Popovici, prefect de poliție, Dr. Iosif Blaga, director, Ioan Pricu, director al Școlii com., Aurel Ciortea, profesor, Ioan C. Panțu, profesor, Axente Bancu, profesor, Pompiliu Dan, revizor, „Creditul Tehnic”, Tiberiu Eremie, inginer, Ioan Prișca, preot

- Aurel Nistor, preot și administratorul Gazetei Transilvaniei, Dr. Pompiliu Nistor, medic, Dr. Aurel Dobrescu, medic, Dr. Al. Tălășescu, medic, Dr. Alexe Sulică, medic, Lt colonel N. Teodoru, Dr. Vasile Glăjar, avocat, Constantin Sfelea, editor-librar, Emil Socaciu, consilier municipal, Ioan Clopoșel, redactor șef, Virginiu Șt. Iosif, redactor șef, Victor Branște, secretar de redacție, Ilie Cristea, prof. și redactor, Ioan Brotea, redactor, Mihail Samarineanu, redactor la Gazeta Transilvaniei

Publicațiune.

Comitetul administrativ al Fundațiunii Ioan Iuga dă în chirie prin licitațiune cu oferte închise cele trei locale de prăvălie împreună cu magazinslelor afătoare în casele Fundațiunii din Piața Brașovului, Șirul Botelor Nr. 22 pe timp de 5 ani, începând din 1-a Octomvrie 1920.

Ofertele închise și sigilate se vor înainta la Filiala Băncii Albina din Brașov, pentru Comitetul administrativ al Fundațiunii I. Iuga până cel mai târziu în 30 Noemvrie 1919 orele 12 a. m. Ofertul va avea să cuprindă suma chiriei oferite în Lei și într'o sumă precisă; oferte neprecise, sau oferte cu anumite procente în plus față de cel mai mare ofertant, nu se vor lua în considerare; la ofertă se va alătura 10 la sută dela suma oferită ca vadiu și se va face declarațiunea, că ofertentul cunoaște condițiunile de închiriere și se supune acestora.

Comitetul nu se obligă să facă nici un fel de reparatari sau adopări la localele de prăvălie. Întru cât chirieșul are avea nevoie de anumite reparatari sau modificări la aceste locale va avea să le facă pe sepele sale, fără să aibă dreptul să ceară despăgubiri dela Fundațiune.

Comiteul își rezervă dreptul să accepteze ori-care dintre ofertele întrata fără considerare la suma oferită, eventual să nu primească nici un ofert.

Brașov, din ședința Comitetului administrativ al Fundațiunii lui Ioan Iuga, ținută la 29. Octombrie 1919.

Romulus Dogariu, m. p. secretar, Nicolae Garoiu, m. p. președinte.

De vânzare Un smolking și vestă de mărime mijlocie, preț Lei 750. — Haine bărbătești purtate, ghețe Nr. 42. Adresa la Administrație. 3-3

G. I. Cavageorges

Import-Export (Str. Fântanei Nr. 14.) Mare depozit în manufactură și pielărie. Mare stoc în pielărie, cabot american, oxforturi, zefiruri, ață, ciorapi și stoffe bărbătești și de dame, etc. 6-10

De vânzare casa din Valea-Morilor c) Nr. 5 (în Scheiu), aproape de Biserica Sft. Treimi, având 5 odăi de locuit, cămară, bucătărie, grajd, șoron, 2 pinițe, curte mare, grădiniță, apă în curte și o mică grădină cu pomi fructiferi în spatele casei.

Casa nu are nici o sarcină. Doritorii se vor adresa chiar acolo, între orele 2-5 d. a

Se caută de cumpărat

mică proprietate: case și teren; (livadă ori pământ de cultură) în jud. Brașov, Făgăraș ori Treiscaune. Adresați oferte în scris la ziar cu toate informațiunile și preț sub: G. F. 1-3

Adresa: Arthur Goldberger Avocat. București Str. Lucaci Nr. 62. 1-3

ANUNȚ

Diferite sorturi de vin se vând în cantități mai mari (peste 50 litre) cu preț convenabil la Boer Arpad, Sepsibodok, jud. Treiscaune. 1-2

Primăria orașului Timișoara caută doi tranșatori, cari posed perfect limba română și maghiară. Postul este bine retribuit. 4-4 Primarșef.

Domnișoară ajutoare de contabilitate

(practicantă) află aplicare momentană la „ROMÂNIA” Soc. Anonimă Transilvăneană de Asigurări Reprezentanța-Generală Brașov. (fost: „Banca-Generală” edificiul „Albina”) Oferta este a se înainta în persoană, ora 3-5 p. m. 3-3

Publicațiune

Începând cu Joi 13 Nov. se pun în vânzare la Pomăria Statului Satulung, pueți (altoi) de pomi fructiferi în vârstă de 3-4 ani, de speciile: meri, peri și pruni, în cantități cât de mari. Desfacearea va dura până în 31 Noemvrie 1919. 2 6 Ocolul silvic Săcele.

PROSPECT

Subsemnații, simțind necesitatea imperioasă a înființării unei însoțiri de credit și economii în Brașov, care să satisfacă nevoile de credit ale Românilor din întreg județul, luăm inițiativa întemeierii însoțirii de credit și economii „POPORUL”.

Fiecare membru al acestei însoțiri contribuie cu cel puțin o evotă de 50 — coroane, ce se poate plăti în cel mult 5 rate lunare de câte 10 — Cor.

Sediul însoțirii este în Brașov, și va avea sucursale în comunele județului.

Durata însoțirii este nelimitată.

Scopul însoțirii de credit și economii „Poporul” este: 1. Înlăturarea cămătarilor și salvarea celor robiți de aceștia, prin procurarea de credit hipotecar și personal cu un procent cât se poate de redus.

2.) Procurarea de credit meseriașilor și comercianților pentru întreprinderile lor, cu termine lungi și formalități reduse.

3.) Ajutorarea instituțiilor cu caracter cooperativ și de binefacere prin credite cu termine lungi.

4.) Înlăturarea creerii de noi instituții și întreprinderi cu caracter general în interesul populațiunii lipsite.

Însoțirea va fi condusă de un consiliu de administrație de cel puțin zece și cel mult cincisprezece membri.

Fondatorii își rezervă dreptul să numească pentru primul period de trei ani consiliul de administrație.

Deasemenea dreptul selecționării subscrierilor. Cenzorii vor fi aleși de adunarea generală de constituire. Fiecare membru nou după constituirea însoțirii va fi primit de consiliul de administrație

În adunările generale fiecare membru — oricâte evote ar avea — are dreptul de un singur vot.

Înscrierile se pot face în Brașov la Casierul însoțirii: Prof. Dragoș Navrea, str. Prundului 4 și la posesorii listelor de subscriere văzute de Președintele și Cassierul însoțirii. La subscriere se va plăti cel puțin o rată de K, 10 și K. 5 taxă de fondare după fiecare evotă.

Fondatorii garantează solidar pentru sumele vărsate până la adunarea de constituire, care se va ținea cel mai târziu la 15 Decembrie 1919.

Brașov, în 31 Octombrie 1919.

FUNDATORII:

- Mihail Popovici, Dr. Sterie Stinghe, Ion Clopoșel, Ioan Pricu, Aurel Ciortea, Petrache Munteanu, George Negușiu, Dumitru Popp, Teodor Ciurcu, Nicolae G. Baboie, Popp Alexandru, Dumitru Russu, Dr. Vasile Saftiu, Petru Popovici, Dr. Al. Tălășescu, Costi Proca, Dr. Iosif Blaga, Emil Socaciu, Emil Bologa, Virginiu Șt. Iosif, Romulus Dogariu, Dragoș Navrea, Căp. Maxim Toma, Dr. Moldovan, Victor Branște, I. Brotea, M. G. Samarineanu, Nicolae Ardelean, Ioan Giuvelcă, Eugen R. Neguș, Nicolae Furnică, Ioan Murăroiu, Vasile VIII, Nic. Bădișoiu, Virgil Popescu, Dr. N. Stinghe.

Caut post Comersant (comis).

Ca magaziner, controlor, vojașor, vorbese limba germană, maghiară, om de încredere. Informațiuni la administrație. 3-3

Fotografii pentru Legiti-mațiuni de călătorie vor fi efectuate în cel mai scurt timp, conform prescripțiunilor legale prin Atelierul Fotogra- fic Lang Str. Porții Nr. 52. 50-50

Cel mai vechiu ziar românesc „Gazeta Transilvaniei”

după 30 de ani de existență, apare reorganizat cu ultimele știri și telegrame. Organ național, neobosit în luptă pentru apărarea drepturilor românești,

„GAZETA TRANSILVANIEI”

se face astăzi opozal opiniei publice românești, pentru ca fiecare să-și împlinească datoria, ajutând astfel la formarea caracterelor și privityhând cu sever control la actele publice.

Ziarul nostru a fost și va fi totdeauna interpretul cald al intereselor țărănimii, școlii, bisericii și muncitorimei naționale.

„Gazeta Transilvaniei”

înțelege, odată înfăptuită Unirea tuturor Românilor, să continue lupta pentru cucerirea drepturilor noastre economice

În Ardeal, scrijiniel pe toți cei cari vor să muncească cinstit în această direcțiune.

„Gazeta Transilvaniei” care va face toate sacrificiile pentru ca să strălucască, în condițiuni ziaristice și tehnice, cu celelalte mari ziare.

Table with subscription rates: Abonamentul și Administrația Str. Prundului 4. I. Telefon 223. Telefon 226. Abonamentul pentru Românii de pretutindeni: Pe un an . . . . . Lei 50. Pe un jumătate an . . . . . „ Pe un sfert an . . . . . „ Inserțiuni și reclame, la administrația ziarului, după tarif.